

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

Universities
UK

CORMACK
CONSULTANCY
GROUP

Internationalising Higher Education

Fund of the
President
of Ukraine

UUT19: ЦИФРОВІЗОВАНІ ОСВІТНІ ПРАКТИКИ: ГІБРИДНІ ТА З'ЄДНАНІ МОДЕЛІ НАВЧАННЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ЧАСИ КОНФЛІКТУ

Університет Портсмута:

сокоординатор **Мухаммад Авайс Шакір Горайя**, старший викладач Школи організацій, систем і людей, факультет бізнесу і права;

Одеський національний політехнічний університет:

сокоординатор **Захарченко Лоліта**, професор, кандидат економічних наук, професор кафедри економіки;

Некрасова Любов, доктор економічних наук, завідувачка кафедри економіки;

Николаєв Юрій, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки;

Бутковська Валентина, аспірант інституту Економіки і менеджменту;

Некрасова Аріна, студентка першого (бакалаврського) ступеню вищої освіти спеціальності 051 Економіка;

Смик Юлія, студентка другого рівня (магістерського) вищого образования спеціальності 051 Економіка.

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

Universities
UK

CORMACK
CONSULTANCY
GROUP

Internationalising Higher Education

Fund of the
President
of Ukraine

1. Мета проекту та предмети дослідження

- Цей проект спрямований на підтримку українських вищих навчальних закладів у визначенні та створенні нових освітніх моделей для гібридного та пов'язаного навчання, тепер, коли війна змусила українців навчатися дистанційно/онлайн. За допомогою гібридних моделей навчання на основі технологій для студентів і професіоналів галузі цей проект допоможе університетам у розробці нових онлайн/гібридних освітніх моделей, покращить добробут студентів і допомогу, а також стимулюватиме економічну діяльність закладів.

Основна мета проєкту

- Розробити процес і структуру для гібридного та зв'язаного навчання.

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

Universities
UK

CORMACK
CONSULTANCY
GROUP

Internationalising Higher Education

Fund of the
President
of Ukraine

2. Завдання проекту

Завдання проекту :

- Проаналізувати існуючі проблеми змішаного навчання.
- Визначити існуючі методики змішаного навчання.
- Розробити комплексну структуру (гібридне та пов'язане навчання), щоб усунути недоліки існуючих методів змішаного навчання.
- Перевірити та застосувати новостворену структуру на практиці.

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

Universities
UK

CORMACK
CONSULTANCY
GROUP

Internationalising Higher Education

Fund of the
President
of Ukraine

3. Очікувані результати проєкту

Очікувані результати проєкту:

Публікація конференції/ Публікація ABS 3 (якщо дозволяє час).

Рекомендації міністерствам освіти для обох країн
(Великобританії та України)

Наслідки політики/розвитку для освітніх політиків, практиків та науковців.

Очікувані активності проєкту

- огляд вітчизняних та закордонних літературних джерел щодо розвитку гібридної (змішаної) освіти в умовах воєнного конфлікту;
- розробка моделі гібридного з'єднаного навчання, визначення констрактивів моделі та висунення гіпотез щодо зв'язків моделі гібридного та з'єднаного навчання;
- розробка анкет для проведення опитування респондентів (здобувачів вищої освіти, викладачів та допоміжного персоналу), користувачів гібридного та з'єднаного навчання;
- проведення онлайн-опитування та обробка даних за допомогою програми SPSS;
- перевірка висунутих гіпотез на основі аналізу взаємозв'язків у моделі;
- надання рекомендацій щодо підтримки розвитку гібридної та з'єднаної моделі навчання в умовах воєнного конфлікту;
- публікування та популяризація результатів проєкту (конференції, пропозиції для освітніх політиків, практиків та науковців, презентація результатів).

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

Universities
UK

CORMACK
CONSULTANCY
GROUP

Internationalising Higher Education

Fund of the
President
of Ukraine

4. Дорожня карта проекту

Дорожня карта проекту

План робіт	Термін виконання	Виконання робіт
1. Постановка проблеми цифрової трансформації освіти в умовах конфлікту. Аналіз проблем змішаного навчання, визначення існуючих методів змішаного навчання. Аналіз літератури з проблеми гібридного (змішаного) навчання, визначення методології дослідження розвитку застосування гібридної та з'єднаної моделі навчання в умовах конфлікту в Україні. Розробка анкет для проведення дослідження з вивчення практики застосування гібридної та з'єднаної моделі навчання для студентів та викладачів.	01.03.2023 – 31.05.2023	1. Аналіз літератури з проблеми цифровізації освітніх практик, проблем змішаного навчання, визначення існуючих методів змішаного навчання. 2. Обґрунтування методу дослідження застосування гібридної та з'єднаної моделі навчання в умовах конфлікту. Обрання моделі для проведення дослідження та висунення гіпотез. 3. Розробка анкет для проведення дослідження серед студентів та викладачів закладу вищої освіти щодо використання гібридної та з'єднаної моделі навчання в умовах конфлікту.

Дорожня карта проекту

План робіт	Термін виконання	Виконання робіт
2. Збір даних за допомогою фокус-груп і обробка результатів дослідження. Візуалізація результатів дослідження. Висновки на основі вивчення думок і досвіду студентів та викладачів щодо перспектив розвитку гібридної та з'єднаної моделі навчання. Підготовка статті за результатами дослідження.	01.06.2023 – 30.07.2023	Узгодження з партнером форми з етики, яку 06.06.2023 подано на ухвалення у Комітет з етики Університету Портсмуту. Підготовка статті (теоретична частина). Підготовка до проведення анкетування та обробки результатів дослідження. Узгодження Google форми та підготовка до анкетування. Переклад матеріалів (теоретична частина статті) 07.07.2023. Проведення анкетування за узгодженою формою анкети.

Дорожня карта проекту

План робіт	Термін виконання	Виконання робіт
3. Розробка рекомендацій розвитку гібридної та з'єднаної моделі навчання для закладів вищої освіти України. Підготовка матеріалів доповіді на наукову конференцію.	01.08.2023 – 31.08.2023	Підготовка до публікації тез доповіді за темою дослідження*. Продовження провення анкетування (станом на 28.08.2023 отримано 119 анкет)**.
	01.09.2023 – 31.12.2023	Проведення дослідження на основі результатів анкетування. Розробка рекомендацій та пропозицій. Публікація матеріалів дослідження.

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

TWINNING
SUPPORTING UKRAINIAN UNIVERSITIES

Universities
UK

CORMACK
CONSULTANCY
GROUP

Internationalising Higher Education

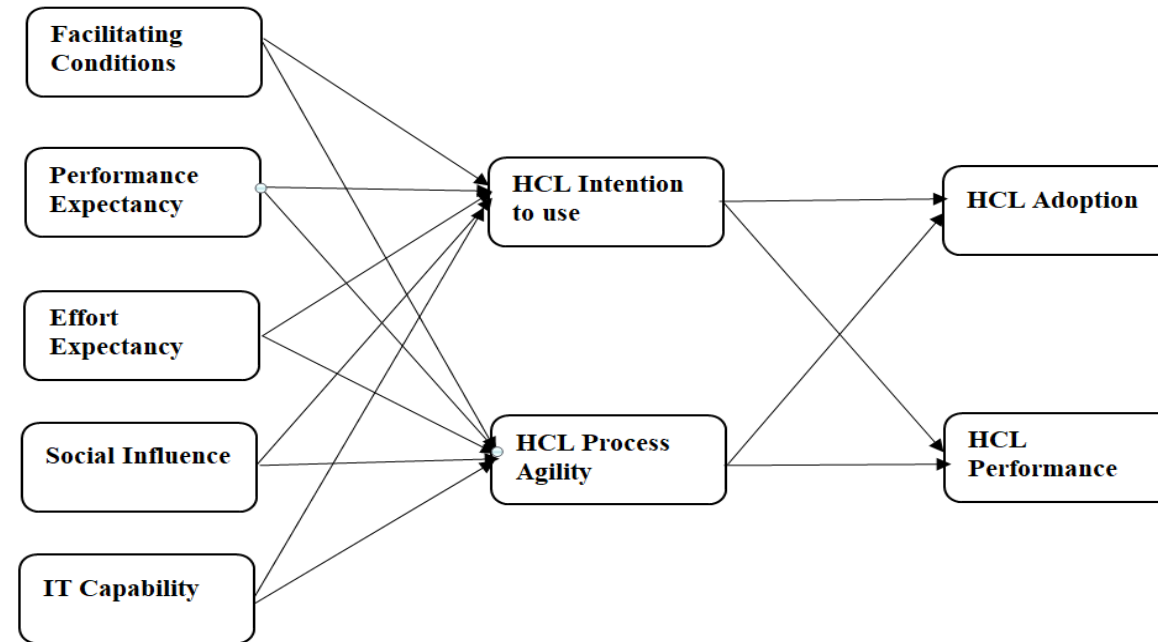
Fund of the
President
of Ukraine

5. Отримані результати проекту

- Військовий конфлікт, що триває в Україні, створив значні виклики для сектору освіти, порушивши традиційні моделі навчання та потребуючи інноваційних підходів, щоб гарантувати, що студенти продовжуватимуть отримувати освіту, а також існувати економічна діяльність для всього сектору освіти. Відповіді з Єдиної теорії прийняття та використання технологій 3 (UTAUT 3) (Farooq та ін., 2017) і Resource-Based View (RBV) (Wade & Hulland, 2004) використовуються в цьому резюме для вивчення гібридної і підключеної моделі навчання (HCL), яка використовується в Україні.
- Модель HCL поєднує традиційне очне навчання з цифровими технологіями для полегшення дистанційного навчання, розвитку стійкості та здатності до адаптації перед обличчям проблем, спричинених конфліктом. Педагоги та політики в Україні прагнули покращити залучення студентів і результати навчання в цьому складному середовищі, використовуючи структуру UTAUT 3, яка зосереджена на прийнятті технологій.

- Гібридна та підключена модель навчання в Україні в періоди воєнних конфліктів поєднує традиційні та цифрові методи навчання за допомогою UTAUT 3 і Resource-Based View. Звертаючи увагу на фактори прийнятності та використовуючи наявні ресурси, ця модель прагне забезпечити студентам доступ до якісної освіти незалежно від складних умов конфлікту.
- З урахуванням факторів, що формують вплив на застосування системи HCL в умовах конфлікту, автори визначили інклюзивну перспективу впровадження HCL моделі, яка спирається краще розуміння ставлення та поведінки її користувачів. У дослідженні:
- визначено доцільність застосування комбінованої моделі на основі теорій UTAUT 3 (Faroog та ін., 2017) і Resource-Based View (RBV) (Wade & Hulland, 2004) для застосування гібридної та підключеної моделі навчання (HCL), яка використовується користувачами ВНЗ України за часів воєнного конфлікту;
- визначено основні фактори, які впливають на наміри кінцевих користувачів вищих навчальних закладів України використовувати HCL модель за часів воєнного конфлікту;
- визначено сповільнювальний вплив віку, статі та досвіду на бажання кінцевих користувачів використовувати HCL модель у вищому навчальному закладі України в умовах конфлікту.

Комбінована модель для HCL, що поєднує UTAUT 3 і Resource-Based View (RBV) теорії

- **HCL:** Гібридна та підключена модель навчання
- **Примітка.** Запропонована теоретична основа підтримується переглядом на основі ресурсів (RBV) і UTAUT-2. Крім того, вік, стать, дисципліна навчання/викладання (бізнес-дослідження, соціальні науки, інженерія, інше), класифікація студента/співробітника, користувач HCL (так, ні). Крім того, контекстом дослідження/збору даних є прийняття HCL.

Констракти Під час конфлікту:

- **FC** Полегшення умов (Faroog та ін., 2017)
- **PE** Очікувана продуктивність (Faroog та ін., 2017)
- **EE** Очікувані зусилля (Faroog et al., 2017)
- **SI** Соціальний вплив (Faroog et al., 2017)
- **IT-можливості** (Chen et al., 2014)
- **IU** Поведінковий намір використовувати технологію HCL (Faroog та ін., 2017)
- **HCLPA** Гнучкість процесу HCL (Chan та ін., 2014)
- **HCLA** Продуктивність HCL (Y. Chen та ін., 2014)
- **OP** Прийняття HCL (Chae та ін., 2014; Kawaf & Tagg, 2017; Moore & Benbasat, 1991)

- У дослідженні теоретичну модель перевіряно з використанням гіпотез з оцінкою причинно-наслідкового зв'язку між досліджуваними змінними.
- **ГІПОТЕЗИ:**
- **H1a:** Сприятливі умови (FC) позитивно впливають на поведінковий намір використовувати HCL.
- **H1b:** Сприятливі умови (FC) позитивно впливають на гнучкість процесу.
- **H2a:** Очікувана продуктивність (PE) позитивно впливає на поведінковий намір використовувати HCL.
- **H2b:** Очікувана продуктивність (PE) позитивно впливає на гнучкість процесу.
- **H3a:** Очікуване зусилля (EE) позитивно впливає на поведінковий намір використовувати HCL.
- **H3b:** Очікуване зусилля (EE) позитивно впливає на гнучкість процесу.
- **H4a:** Соціальний вплив (SI) позитивно впливає на поведінковий намір використовувати HCL.
- **H4b:** Соціальний вплив (SI) позитивно впливає на гнучкість процесу.
- **H5a:** IT-спроможність (IT) позитивно впливає на поведінковий намір використовувати HCL.
- **H5b:** IT-спроможність (IT) позитивно впливає на гнучкість процесу.
- **H6a:** Намір використання (IU) позитивно впливає на прийняття HCL.
- **H6b:** Намір використання (IU) позитивно впливає на ефективність HCL.
- **H7a:** Гнучкість процесу матиме позитивний вплив на ефективність HCL.

- Розроблено анкети та проведено онлайн-опитування студентів та викладачів/іншого персоналу університету. Зібрано 277 анкет, з яких 204 використано у дослідженні.
- Думка фіксувалась за допомогою 7-бальної шкали LIKERT.
- Крім того, за допомогою опитувальника також збирано статистику демографічних змінних, щоб перевірити різні впливи на залежні змінні, такі як вік, стать, спеціальність, класифікація студентів / персоналу, користувач НСЛ (так, ні).

Масив респондентів за соціально-демографічними показниками

користувач HCL в Україні		Частота	%	Валидні %	Кумулятивні %
	ТАК	204	100,0	100,0	100,0
розумію, вмію читати українською					
	ТАК	204	100,0	100,0	100,0
вік					
	21-30	26	12,7	12,7	12,7
	31-40	13	6,4	6,4	19,6
	41-50	21	10,3	10,3	29,9
	51-60	23	11,3	11,3	41,2
	до 20	115	56,4	56,4	97,5
	понад 61	5	2,5	2,5	100,0
	Всього	204	100,0	100,0	
стать					
		2	1,0	1,0	1,0
	жінка	121	59,3	59,3	60,3
	не можу визначити	2	1,0	1,0	61,3
	чоловік	79	38,7	38,7	100,0
	Всього	204	100,0	100,0	
рівні вищої освіти, посада		Частота	%	Валидні %	Кумулятивні %
	аспірантура	5	2,5	2,5	2,5
	бакалаврат	130	63,7	63,7	66,2
	викладач	58	28,4	28,4	94,6
	магістратура	8	3,9	3,9	98,5
	методист	3	1,5	1,5	100,0
	Всього	204	100,0	100,0	

Масив респондентів за галузями знань

користувач HCL в Україні	Частота	%	Валидні %	Кумулятивні %
галузь знань				
Автоматизація та приладобудування	5	2,5	2,5	2,5
Гуманітарні науки	2	1,0	1,0	3,4
Електрична інженерія	13	6,4	6,4	9,8
Електроніка та телекомунікації	4	2,0	2,0	11,8
Інформаційні технології	30	14,7	14,7	26,5
Культура і мистецтво	4	2,0	2,0	28,4
Математика та статистика	6	2,9	2,9	31,4
Механічна інженерія	6	2,9	2,9	34,3
Міжнародні відносини	3	1,5	1,5	35,8
Освіта/Педагогіка	6	2,9	2,9	38,7
Природничі науки	3	1,5	1,5	40,2
Публічне управління т	5	2,5	2,5	42,6
Соціальна робота	1	,5	,5	43,1
Соціальні та поведінкові науки	39	19,1	19,1	62,3
Управління та адміністрування	75	36,8	36,8	99,0
Хімічна та біоінженерія	2	1,0	1,0	100,0
Всього	204	100,0	100,0	

- У дослідженні теоретичну модель перевіряно з використанням гіпотез з оцінкою причинно-наслідкового зв'язку між досліджуваними змінними.
- Проведені дослідження підтверджують, що ефективне використання технологій (використання Інтернет технологій, новітніх технологічних платформ) у середовищі вищої освіти у період воєнного конфлікту за моделлю гібридного та з'єданого навчання, залежить від сприйняття та можливостей та навичок користувачів таких технологій (студентів та викладачів), забезпечення гнучкості навчального процесу та мають багато переваг та можливостей у період воєнного стану.

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

Universities
UK

CORMACK
CONSULTANCY
GROUP

Internationalising Higher Education

Fund of the
President
of Ukraine

6. Резюме

• Значення для теорії та практики

- Запропонована у цьому дослідженні дослідницька модель була підтверджена емпіричними даними. Висновки, зроблені у дослідженні, підтверджують, що прийняття користувачем моделі гібридного та зв'язаного навчання значною мірою залежить від його власних переконань, досвіду, навичок, впевненості.
- Це дослідження робить внесок у теорію, оцінюючи адекватність моделі UTAUT-3 та RBV для розуміння впровадження гібридного навчання у закладах вищої освіти в умовах воєнного конфлікту. Дослідження робить внесок у теорію впровадження ІС і особливо в сукупність знань щодо прийняття користувачами (студентами та викладачами вищих навчальних закладів) моделі гібридного та зв'язаного навчання.
- Висновки можуть бути корисними для адміністрації вищих навчальних закладів, політиків для розробки та реалізації стратегії цифрової трансформації вищої освіти, пришвидщення темпів реалізації якої обумовлено як розвитком ІТ так і воєнними діями у країні.
- Успішне використання гібридного та з'єднаного навчання спроможне допомогти вищим навчальним закладам подолати існуючі проблеми, такі як неможливість при традиційній моделі навчання долати час, простір, психофізичні особливості та індивідуальні потреби, що відбивається у кінцевому рахунку на покращенні якості результатів та інституційну ефективність.
- Враховуючи результати дослідження, пропонується керівництву закладів вищої освіти враховувати вплив вищезазначених висновків при складанні планів розвитку гібридної та з'єднаної моделі навчання. Це стосується підвищення кваліфікації та розширення цифрових навичок, підтримки службами закладу вищої освіти моделі гібридного та з'єднаного навчання, що буде сприяти заохоченню її використання через покращення досвіду та збільшення кількості користувачів системи HCL.

- Участь у конференції з публікацією тез доповіді:
- Muhammad Awais Shakir Goraya, Lolita Zakharchenko, Niekrasova Liubov, Nikolaev Yuriy, Butkovska Valentyna, Niekrasova Arina, Smyk Yulia. Digitized Educational Practices: Hybrid and Connected Learning Models for Ukrainian Higher Education Institutions at the Times of Conflict. *Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту*: матеріали XII Міжнар. наук.- практ. конф., 26 травня 2023 р., Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, Україна. С. 186-190. URL: <https://economics.net.ua/files/science/men/2023/s7.pdf>
- Підготовлено рукопис для публікації у журналі SCOPUS.
- Інформація за проєктом: <https://op.edu.ua/international/projects/uk-ukraine-twinning-initiative-19>;

Подяка

- Цей проект став можливим завдяки грантовій схемі UK-Ukraine Twinning, що фінансується Research England за підтримки Universities UK International та UK Research and Innovation

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

Universities
UK

CORMACK
CONSULTANCY
GROUP

Internationalising Higher Education

Вельми дякуємо за вашу увагу!

Мухаммад Авайс Шакір Горайя, muhammad.shakir@port.ac.uk

Захарченко Лоліта, zakharchenko.l.a@op.edu.ua

Web-сторінка проекту на сайті університету:

<https://op.edu.ua/international/projects/uk-ukraine-twinning-initiative->